มาตรฐานการปฏิบัติงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ **การจัดการส้วมสาธารณะ**	รหัสกระบวนงาน EHA 3001
		แก้ไขครั้งที่ 2 : กันยายน 2559
		วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2559
	ผู้จัดทำ **สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม**	จำนวน 9 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการส้วมสาธารณะไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ส้วมสาธารณะที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย รวมทั้งเฝ้าระวังเฝ้าระวังด้านความสะอาดส้วมสาธารณะ

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานการจัดการส้วมสาธารณะขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดการส้วมสาธารณะ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลส้วมสาธารณะ ประเมินความพร้อมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาส้วมสาธารณะ เสนอแนวทางการพัฒนาส้วมสาธารณะ ดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะ การขอรับการประเมินและรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะ ติดตาม ควบคุม กำกับ การจัดการส้วมสาธารณะ พัฒนาศักยภาพบุคลากร เฝ้าระวังด้านความสะอาดส้วมสาธารณะ วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ พัฒนาการดำเนินงานส้วมสาธารณะ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 สถานที่สาธารณะเป้าหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

สถานที่เป้าหมาย	ความหมาย
1.แหล่งท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยวที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยว
2.ตลาดสด	ตลาดสดในรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3.สถานีขนส่งทางบก	สถานีขนส่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. สถานศึกษา	โรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.สถานที่ราชการ	สำนักงานเทศบาล สำนักงานองค์การบริการส่วนตำบล ศูนย์เด็กเล็ก ฯลฯ
6.สวนสาธารณะ	สวนสาธารณะที่มีส้วมสาธารณะบริการ
7.ส้วมสาธารณะริมทาง	ส้วมในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 สถานที่สาธารณะเป้าหมายที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

สถานที่เป้าหมาย	ความหมาย
1.แหล่งท่องเที่ยว	- แหล่งท่องเที่ยว 100 อันดับแรกของ ททท. ที่เป็นที่นิยมสูงสุด - แหล่งท่องเที่ยวที่มีประชาชนท่องเที่ยวมากที่สุด 3 ลำดับแรกของแต่ละจังหวัด - อุทยานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
2.ร้านจำหน่ายอาหาร	ร้านอาหารที่ผ่าน Clean Food Good taste
3.ตลาดสด	ตลาดกลุ่มเป้าหมายของโครงการตลาดสดน่าซื้อ

สถานที่เป้าหมาย	ความหมาย
4.สถานีขนส่งทางบกและทางอากาศ	
-สถานีขนส่งทางบก	สถานีขนส่งของกรมการขนส่งทางบก บริษัท ขนส่ง (บขส.) และสถานีรถไฟ
-สถานีขนส่งทางอากาศ	ท่าอากาศยานในสังกัดกรมการขนส่งทางอากาศและท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
5.สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดของประเทศ - บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) - บริษัท ปตท.บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด (Jet Jiffy) - บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) - บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน) - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) - บริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด - บริษัท เชพรอน (ไทย) จำกัด (คาลเท็กซ์) - บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)
6.สถานศึกษา	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประมาณ 31,021 แห่ง
7.โรงพยาบาล	โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวนประมาณ 896 แห่ง - โรงพยาบาลศูนย์ 28 แห่ง - โรงพยาบาลทั่วไป 88 แห่ง - โรงพยาบาลชุมชน 780 แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัย	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีอนามัยประมาณ 9,802 แห่ง - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9,777 แห่ง - สถานีอนามัย 25 แห่ง
8.สถานที่ราชการ	ศาลากลาง ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ฯลฯ
9.สวนสาธารณะ	สวนสาธารณะที่มีส้วมสาธารณะบริการ
10.ศาสนสถาน	วัดในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 39,282 แห่ง
11.ส้วมสาธารณะริมทาง	ส้วมสาธารณะของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่จัดไว้ให้บริการประชาชน
12.ห้างสรรพสินค้า/ศูนย์การค้า/ดิสเคานต์สโตร์	
- ศูนย์การค้า	หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีพื้นที่ให้เช่าเพื่อประกอบการค้าปลีกไม่ต่ำกว่า 10,000 ตารางเมตร และมีร้านค้าย่อยเช่าประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่า 50 ราย

สถานที่เป้าหมาย	ความหมาย
- ห้างสรรพสินค้าหรือการขายปลีกสินค้าทั่วไปอื่นๆ	หมายถึง สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการหลักเกี่ยวกับการขายสินค้าใหม่หลายประเภท ซึ่งสินค้าหลักไม่ใช่สินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่มหรือยาสูบ แต่เป็นการขายสินค้าทั่วไป ประเภทสิ่งถักทอ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องเรือน เครื่องใช้หรือภาชนะประจำบ้าน เช่น โต๊ะ เครื่องครัว จาน และภาชนะต่างๆ เครื่องทำความสะอาด เครื่องโลหะ เครื่องสำอาง หนังสือและเครื่องเขียน เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ อุปกรณ์กีฬา โดยจัดแยกออกเป็นแผนกตามประเภทของสินค้า แต่อยู่ภายใต้การบริหารงานเดียวกัน
- ดิสเคานต์สโตร์ (Discount Store)	หมายถึง ร้านค้าที่ดำเนินการขายปลีกสิ้นค้าอุปโภคบริโภคทั่วๆไป เน้นการขายสินค้าจำนวนมากในราคาถูก รวมถึงซุปเปอร์เซ็นเตอร์ หรือไฮเปอร์มาร์ทซึ่งเป็นร้านค้าที่วางจำหน่ายสินค้าอุปโภคที่จำเป็นร้อยละ 80 และสินค้าทั่วไปร้อยละ 20 และยังมีบริการอื่นๆ เช่น ซ่อมรองเท้า ขายยา และศูนย์อาหาร

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

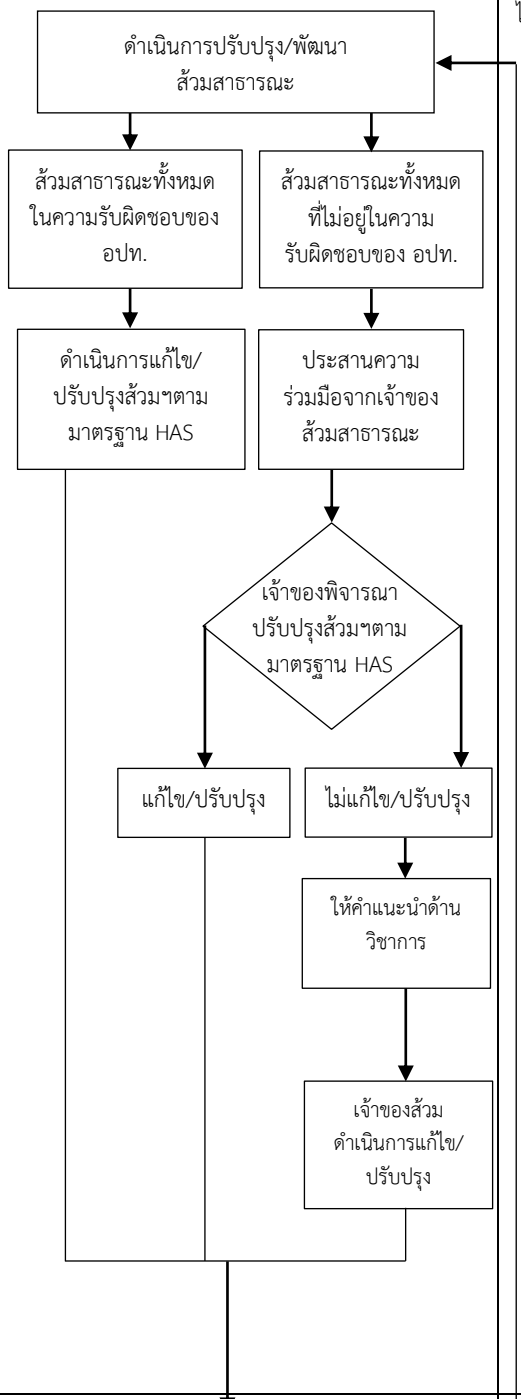
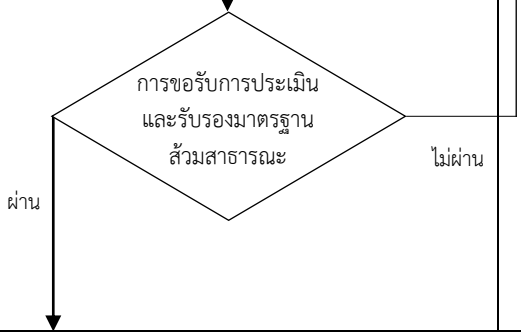
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

1. กรมอนามัย,สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม.เกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ.พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร:บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด, 2556.
2. กรมอนามัย,สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม.คู่มือทำอย่างไรให้ส้วมสะอาด.พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2558.
3. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535.ราชกิจจานุเบกษา.เล่มที่ 109 ตอนที่38,หน้า 27-52. (ลงวันที่ 5 เมษายน 2535), 2535.

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะเตรียมการ					
1	กำหนดผู้รับผิดชอบ	7 วัน	1. มีความรู้ทางด้านสาธารณสุข (อนามัยสิ่งแวดล้อม) หรือผ่านการอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการส้วมสาธารณะหรือมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 1 ปี 2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน	คำสั่งแต่งตั้งหรือหนังสือมอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานคุณภาพงานและคณะทำงาน	นายกเทศมนตรี
ระยะดำเนินการ					
2	สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดการส้วมสาธารณะ	30 วัน	ฐานข้อมูลครอบคลุมประเด็น ดังนี้ - จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะทั้งหมดที่อยู่ในความรับผิดชอบของ อปท. และไม่อยู่ในความรับผิดชอบของ อปท. โดยแยกตามประเภทส้วมสาธารณะ - จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะที่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน HAS -การบริหารจัดการส้วมสาธารณะ	ฐานข้อมูลการจัดการส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3	ประเมินความพร้อม และความเป็นไปได้ในการพัฒนาส้วมสาธารณะ	15 วัน	ประเมินความพร้อม และความเป็นไปได้ในการพัฒนาส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการส้วมสาธารณะ	เอกสารสรุปความพร้อมในการพัฒนาส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
4	เสนอแนวทางการพัฒนาส้วมสาธารณะ ไม่อนุมัติ อนุมัติ	1 วัน	เสนอแนวทาง/มาตรการการพัฒนาส้วมสาธารณะตามความพร้อม และความเป็นไปได้ให้ผู้บริหารพิจารณา	เอกสารแนวทาง/มาตรการการพัฒนาส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5		ไม่เกิน 60 วัน	ดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน HAS	เอกสารการดำเนินงานปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
6		ตลอดระยะเวลาดำเนินการ	ขอรับการประเมินและรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ	เอกสารการขอรับการประเมินและรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์					
7	ติดตาม ควบคุม กำกับ การจัดการส้วมสาธารณะ	ตลอดระยะเวลาดำเนินการ	ติดตาม ควบคุม กำกับการจัดการส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS	แผนงานและรายงานผลการกำกับ ติดตามการจัดการส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
8	พัฒนาศักยภาพบุคลากร	2 วัน	พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด ผู้รับผิดชอบงานเฝ้าระวังความสะอาดเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด สุขลักษณะและการจัดการส้วมสาธารณะ	แผนการ/เอกสารดำเนินการการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
9	เฝ้าระวังความสะอาดส้วมสาธารณะ	30 วัน	เฝ้าระวังความสะอาดโดย ดำเนินการตรวจหาเชื้อฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Fecal Coliform bacteria) ส่งห้องปฏิบัติการ อย่างน้อยประเภท (setting) ละ 1 แห่ง ในบริเวณจุดเสี่ยงต่อการปนเปื้อนอุจจาระ	รายงานผลการตรวจหาเชื้อฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Fecal Coliform bacteria) ในส้วมสาธารณะ ปีละ 1 ครั้ง	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
10	วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ	7 วัน	วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ	เอกสารการประเมินผลการดำเนินงานจัดการส้วมสาธารณะตามหลักวิชาการ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
11	พัฒนาการดำเนินงาน	ไม่เกิน 15 วัน	พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพตามผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ	แผน/แนวทางการพัฒนาการจัดการส้วมสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

6.รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 ระยะเตรียมการ

1. <u>กำหนดผู้รับผิดชอบ</u>

1.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ทางด้านสาธารณสุข (อนามัยสิ่งแวดล้อม) หรือผ่านการอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการส้วมสาธารณะ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานส้วมสาธารณะอย่างน้อย 1 ปี

1.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและคณะทำงานในการดำเนินการจัดการส้วมสาธารณะ

6.2 ระยะดำเนินการ

2. <u>สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดการส้วมสาธารณะ</u>

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลการจัดการส้วมสาธารณะ ครอบคลุมประเด็นดังนี้

2.1 ส้วมสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบคลุมประเด็นดังนี้

- จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะทั้งหมด โดยแยกตามประเภทส้วมสาธารณะ
- จำนวนส้วมทั้งหมด โดยแยกตามประเภทส้วมสาธารณะ
- จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน HAS

2.2 ส้วมสาธารณะที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบคลุมประเด็นดังนี้

- จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะทั้งหมด โดยแยกตามประเภทส้วมสาธารณะ
- จำนวนสถานที่ที่มีส้วมสาธารณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน HAS โดยแยกตามประเภทส้วมสาธารณะ

2.3 การบริหารจัดการส้วมสาธารณะ ประกอบด้วย

- ศักยภาพของบุคลากร ซึ่งกำหนดผู้รับผิดชอบตามข้อ (1) เพื่อให้การดำเนินการจัดการส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS
- การจัดสรรเงิน/งบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุง/ พัฒนาส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS
- การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานการจัดการส้วมสาธารณะ
- การซ่อมบำรุง/การดูแลรักษาให้ส้วมสาธารณะอยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน ตลอดเวลาที่เปิดให้บริการ
- การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดห้องส้วม และมีเจ้าหน้าที่กำกับ ติดตาม การทำความสะอาดส้วมสาธารณะ โดยจัดทำ checklist และใช้ checklist ในการดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม
- ระบบการนำอุจจาระไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

3. <u>ประเมินความพร้อม และความเป็นไปได้ในการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะ</u>

นำข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลมาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค เพื่อประเมินความพร้อม ขีดความสามารถ ศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้ งบประมาณ ตลอดจนความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่และบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นไปได้ในการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐาน HAS รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้อง

4. <u>เสนอแนวทางการพัฒนาส้วมสาธารณะ</u>

ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย จัดทำแนวทาง/มาตรการการพัฒนาส้วมสาธารณะตามความพร้อมและความเป็นไปได้ให้ผู้บริหารพิจารณา

5. <u>ดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะ</u>

ดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน HAS ดังนี้

5.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะทั้งหมดในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามมาตรฐาน HAS และกำกับ ดูแลให้พนักงานทำความสะอาดห้องส้วมต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือ ผ้ากันเปื้อน รองเท้าผ้าใบ/รองเท้าหุ้มส้น (กรณีทำความสะอาดธรรมดา) หรือรองเท้ายาง (กรณีที่มีการใช้สารเคมี) และผ้าปิดปาก-ปิดจมูก (กรณีที่มีการใช้สารเคมี)

5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการพัฒนาส้วมสาธารณะทั้งหมดที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบโดยประสานความร่วมมือกับเจ้าของส้วมสาธารณะปรับปรุง/พัฒนาส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS

6. <u>การขอรับการประเมินและรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะ</u>

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าของส้วมสาธารณะติดต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อขอรับการประเมิน ดังนี้

1) การประเมิน

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จัดส่งเจ้าหน้าที่มาทำการสำรวจ และตรวจประเมินส้วมสาธารณะที่ขอรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ (HAS)

- เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สรุปผลการตรวจประเมินส้วมสาธารณะมาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ (HAS) (กรณีผลการตรวจประเมินไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ (HAS) เจ้าหน้าที่ฯ อาจมีข้อเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงส้วมสาธารณะเพื่อให้ส้วมสาธารณะผ่านมาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ (HAS))

2) การรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ และการมอบป้ายสัญลักษณ์

คณะกรรมการรับรองมาตรฐานส้วมสาธารณะระดับจังหวัด ประสานศูนย์อนามัยที่จังหวัดสังกัดเพื่อขอรับใบประกาศหรือป้ายสัญลักษณ์มาตรฐานส้วมสาธารณะสะอาด เพียงพอ ปลอดภัย (HAS) เพื่อมอบให้กับเจ้าของสถานที่ตั้งส้วมที่ผ่านการประเมิน

6.3 ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์

7. <u>ติดตาม ควบคุม กำกับ การจัดการส้วมสาธารณะ</u>

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตาม ควบคุม กำกับการจัดการส้วมสาธารณะให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน HAS และจัดทำแผนงาน รายงานผลการติดตาม กำกับการจัดการส้วมสาธารณะ

8. <u>พัฒนาศักยภาพบุคลากร</u>

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานทำความสะอาดห้องส้วม ผู้รับผิดชอบงานเฝ้าระวังความสะอาดห้องส้วม เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดสุขลักษณะ และการจัดการส้วมสาธารณะ

9. <u>เฝ้าระวังด้านความสะอาดส้วมสาธารณะ</u>

ดำเนินการตรวจหาเชื้อฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย(Fecal Coliform bacteria) ส่งห้องปฏิบัติการอย่างน้อยประเภท (setting) ละ 1 แห่ง ในบริเวณจุดเสี่ยงต่อการปนเปื้อนอุจจาระ ได้แก่ พื้นห้องส้วม ที่รองนั่งส้วม ที่จับสายฉีดน้ำชำระ ที่กดโถส้วม ที่กดโถปัสสาวะ ก๊อกน้ำที่อ่างล้างมือ กลอนประตู/ลูกบิดภายใน และราวจับ โดยทำการสุ่มตัวอย่างทั้งห้องส้วมชาย ห้องส้วมหญิง และห้องส้วมคนพิการ ปีละ 1 ครั้ง ด้วยวิธีการ Swab ในจุดที่กำหนดส่งตัวอย่าง Swab ตามจุดต่างๆ ส่งศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัยหรือห้องปฏิบัติการของรัฐหรือห้องปฏิบัติการ

เอกชน และจัดทำรายงานสรุปผลการตรวจ และเมื่อตรวจพบเชื้อฯให้ปรับปรุงวิธีการทำความสะอาดให้ดีและเพิ่มความถี่มากขึ้น โดยใช้คู่มือทำอย่างไร...ให้ส้วมสะอาด เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเรื่องการทำความสะอาดส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาล

10. <u>วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ</u>

วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานจัดการส้วมสาธารณะตามหลักวิชาการ โดยจัดทำเป็นเอกสารผลการประเมินผลการดำเนินงานจัดการส้วมสาธารณะตามมาตรฐาน HAS ประจำปี

11. <u>พัฒนาการดำเนินงาน</u>

พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพตามผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดการส้วมสาธารณะ โดยจัดทำแผน/แนวทางการจัดการส้วมสาธารณะ เพื่อยกระดับพัฒนาส้วมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นสุดยอดส้วมแห่งปีของกรมอนามัย

7. คำนิยาม

ส้วม หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ และให้หมายความรวมถึงระบบรองรับสิ่งปฏิกูล

ส้วมสาธารณะ หมายความว่า ส้วมที่จัดไว้เพื่อให้บริการเป็นการทั่วไปภายในหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือสถานที่ต่าง ๆ และให้หมายความรวมถึงส้วมสาธารณะไม่ว่าจะมีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายหรือไม่

8. แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง

8.1 แบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะระดับประเทศ (HAS) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข